

Raadsvoorstel (gewijzigd)

Raadsnummer:	2022-011	Zaaknummer:	1241184
Onderwerp:	Visie Werklocaties 2020-2030 en Regionaal Programma Werklocaties 2021-2025 Regio Foodvalley		
Korte inhoud:	De regio Foodvalley wil een meerjarige programmering van bedrijventerreinen en kantoren integraal bezien in een regelmatig (looptijd ca. 4 jaar) af te spreken Regionaal Programma Werklocaties (het RPW). Het huidige RPW beleid voor bedrijventerreinen heeft een looptijd van 2017 - 2020 en dient volgens afspraak te worden herzien en te worden geactualiseerd. In 2020 en 2021 is gewerkt aan deze herziening. Hierbij is een Visiedocument en een Afsprakendocument (het RPW) opgesteld. Beide documenten worden nu voor de gebruikelijke ronde van Wensen & Bedenkingen door het algemeen bestuur van de Regio Foodvalley via de colleges voorgelegd aan de gemeenteraden. Kantorenbeleid als separaat onderdeel van het RPW (raadsbesluit 25 juni 2020) blijft voor dit voorstel buiten beschouwing.		

Datum B&W: 15 februari 2022 en 19 april 2022	Portefeuillehouder:	Wethouder Broekman
--	---------------------	--------------------

Voorstel

Het college stelt de raad voor:

1. kennis te nemen van de Visie Werklocaties 2020-2030 Regio Foodvalley;
2. kennis te nemen van het Regionaal Programma Werklocaties 2021-2025 Regio Foodvalley;
3. wensen in te dienen ten aanzien van het Regionaal Programma Werklocaties en het algemeen bestuur van Regio Foodvalley hierover te informeren via bijgevoegde brief.

Inleiding

De werklocaties in onze gemeente en regio Foodvalley zijn belangrijke dragers van de economie. Om onze sterke positie als economisch sterke en innovatieve regio binnen Nederland vast te houden hebben wij een actuele werklocatievisie nodig die de basis vormt voor regionale programmeringsafspraken. De visie geeft inzicht in trends en ontwikkelingen op de (middel)lange termijn en de kwantitatieve en kwalitatieve opgaven. Onze huidige en gewenste economische positie, het behouden van de (gewenste) kwaliteit van onze werklocaties en de positie van werklocaties binnen de bredere welvaart in Regio Foodvalley zijn binnen de visie en het uitvoeringskader belangrijke thema's.

Beleidsambities op het gebied van energietransitie, duurzaamheid en circulariteit staan hoog op de gemeentelijke agenda en raken direct aan werklocatiebeleid. Daarnaast zullen we goed om moeten gaan met concrete actuele opgaven zoals de toenemende ruimedruk en de krapte op de arbeidsmarkt. Ook hebben we aandacht voor de verschillende (ruimtelijke) clusters binnen het economische ecosysteem van Foodvalley en de onderlinge samenhang daarvan. De werklocatievisie zal een belangrijk beleidskader voor onze regio vormen.

In de visie zijn leidende principes opgenomen die in het programma werklocaties uitgewerkt zijn naar concrete kwantitatieve en kwalitatieve afspraken. Beide beleidsdocumenten dragen bij aan versterking van een gezond vestigingsklimaat en een brede welvaart in de gemeente Nijkerk.

Wij streven hiermee naar:

- Optimalisatie van regionale samenwerking
- Gezonde vraag- aanbodverhouding
- Het juiste bedrijf op de juiste plek
- Versterking van het regionale food-profiel door middel van clustering van toonaangevende sectoren en ketens
- Optimaliseren van het ruimtegebruik op werklocaties
- Toekomstbestendige werklocaties

De visie is vertaald naar concrete handelingsperspectieven voor de periode 2021 - 2025. Deze concrete handelingsperspectieven vormen het Regionaal Programma Werklocaties (het RPW). De afspraken uit dit RPW zijn gebaseerd op analyses en geformuleerde principes uit de voorliggende visie. Om een duurzame economische regio te zijn en blijven voeren we het RPW uit via 3 actielijnen: kansen benutten binnen de bestaande voorraad, integrale locatieafweging voor nieuwe bedrijventerreinen en een uitgiftestrategie voor nieuwe kaveluitgifte.

Samen met partners in de Triple Helix (de provincies Gelderland en Utrecht, het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen) wordt hard gewerkt aan de verbetering van het vestigingsklimaat van de regio Foodvalley, in samenhang. Gezamenlijk worden diverse projecten gerealiseerd in het kader van de doorontwikkeling van de kennisas Ede-Wageningen. De Wageningen Campus is een locatie waar (inter)nationale bedrijven en instellingen en start-ups kunnen worden gehuisvest. Het World Food Centre in Ede wordt een focuspunt voor kennis, beleid en bedrijvigheid van bedrijven en consumenten. Barneveld versterkt haar kennispositie op het gebied van pluimvee met het Poultry Expertise Centre (PEC), Veenendaal presenteert zich als het ICT kenniscentrum van de regio en in Nijkerk ligt een zwaartepunt met onze Food productiecluster en onze Food-kennisontwikkeling via de Food Academy Nijkerk (FAN) en de business driven campus ontwikkeling. De regio streeft er dan ook naar om voor de verschillende 'doelgroepen' van gebruikers ook de meest geschikte werklocaties (bedrijventerreinen, kenniscampussen en andersoortige werklocaties) te ontwikkelen. De ontwikkeling van een breed palet van geschikte werklocaties, in combinatie het werven van bedrijven en instellingen actief op het gebied van (Agro)Food ('Rode Loperbenadering') staat ook centraal in de Strategische Agenda Regio Foodvalley 2020-2025.

Beoogd effect

Door het vaststellen van beide beleidsdocumenten bereiken wij voor de gemeente Nijkerk en de Regio Foodvalley een (door de provincie vereist) gemeenschappelijk regionaal beleid voor het onderling afstemmen en regionaal programmeren van de ontwikkeling van werklocaties met als tijdshorizon 2025. Beleid waarin de ambities voor de Regio Foodvalley zijn weergegeven en dat leidt tot betere onderlinge afstemming tussen de gemeente(n) en Provincies Gelderland en Utrecht, een evenwichtige lokale en regionale economische ontwikkeling, het duurzaam omgaan met de beschikbare (bedrijfs)ruimte, het in stand houden en creëren van werkgelegenheid en het genereren van regionaal inkomen.

Door het vaststellen van beide beleidsdocumenten bereiken wij daarnaast voor de gemeente Nijkerk een helder regionaal kader waarbinnen wij uitvoering kunnen geven aan de door de raad vastgestelde Economische Visie gemeente Nijkerk 2021-2025. Bij die uitvoering ligt de focus onder meer op het voorzien in voldoende werklocaties en het toekomstbestendig maken van onze werklocaties.

Argumenten

1. Kennis te nemen van de Visie Werklocaties 2020-2030 Regio Foodvalley:

Het Visiedocument is een strategisch document en is vooral ook een verdiepingsslag in het onderscheidend vermogen van de regio en de kansen en opgaven die daaraan verbonden zijn. Deze visie is de basis voor de afspraken die de regio met de provincie Gelderland¹ maakt voor wat betreft de kwantitatieve en kwalitatieve opgaven voor de komende periode. Kaders van het nieuw opgestelde beleid zijn de (provinciale) Omgevingsverordening en de in het Rijksbeleid (Besluit Ruimtelijke Ordening) vastgelegde Ladder voor de Duurzame Verstedelijking. Als regionale afstemming niet lukt of afspraken niet worden nagekomen, kunnen en zullen de provincies handhaven. Het is daarom zaak dat de regio Foodvalley partnergemeenten met elkaar en in samenwerking met beide provincies tot werkbare afspraken komen.

2. Kennis te nemen van het Regionaal Programma Werklocaties 2021-2025 Regio Foodvalley:

De Omgevingsverordening Gelderland vereist regionale afstemming bij ontwikkeling van bedrijventerreinen. Deze regionale afstemming vindt plaats in dit RPW. De regio wil de meerjarige programmering van bedrijventerreinen, kantoren en campussen integraal bezien in een regelmatig af te spreken Regionaal Programma Werklocaties. Het huidige RPW beleid (Afsprakenkader) heeft een looptijd 2017-2020 en dient volgens afspraak te worden herbezien en te worden geactualiseerd. Daarom is in opdracht van de Regio Foodvalley door onderzoeks- en adviesbureau Stec en een ambtelijke werkgroep (Regio Foodvalley partnergemeenten en beide provincies) het Visiedocument 2020-2030 en het RPW Afsprakendocument 2021-2025 opgesteld.

In het RPW maken de Regio Foodvalley partnergemeenten met elkaar (en met de provincie Gelderland) bindende afspraken omtrent te ontwikkelen bedrijventerreinen en kantorenlocaties. De afspraken hebben betrekking op de kwantiteit (wie ontwikkelt hoeveel en waar?) en kwaliteit (voor wie wordt ontwikkeld, m.a.w.: wat zijn de doelgroepen?). De voor dit afsprakendocument uitgevoerde vraag-aanbod-analyses bieden inzicht in mogelijke behoeften (tekorten) en/of overschotten aan bedrijventerreinen in de regio. Tevens worden resultaat- en inspanningsverplichtingen van de partnergemeenten (incl. bedrijven) gewenst op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en ruimtegebruik.

De bestemming 'bedrijventerrein' is in Gelderland slechts toegestaan indien dit past in de regionale afspraken over de programmering van bedrijventerreinen. Deze afspraken worden opgenomen in dit Regionaal Programma Werklocaties dat uiteindelijk ook door Gedeputeerde Staten wordt vastgesteld. Wanneer afspraken in een regio te lang op zich laten wachten of van onvoldoende kwaliteit zijn, ontstaat een rol voor de provincie. Dit kan betekenen dat - indien een regio er niet in slaagt om binnen een redelijk termijn een afsprakenkader vast te stellen of wanneer de afspraken van onvoldoende kwaliteit zijn – het college van GS dit zelfstandig doet. Provincie kan handhavend optreden op basis van provinciaal beleid (Omgevingsverordening) en Ladder voor Duurzame Verstedelijking (zoals vastgelegd in Besluit Ruimtelijke Ordening – Bro).

In vergelijking tot het 'oude' RPW Werklocaties beleid (looptijd 2017-2020) bestond nu als extra opgave de wens bij regio en provincie tot verdieping van de kwalitatieve overwegingen zowel bij nieuwe uitgifte als bestaande voorraad, met extra aandacht voor een integrale afweging van de ruimte, bijvoorbeeld

¹ Een deel van de regio Foodvalley ligt in de provincie Utrecht. Ook de provincie Utrecht is betrokken bij de totstandkoming van de visie, er worden echter geen formele (bestuurlijke) afspraken tussen regio en provincie Utrecht aan gekoppeld.

door resultaat- of inspanningsverplichtingen m.b.t. verduurzaming, circulariteit en zuinig (multifunctioneel en intensief) gebruik van de ruimte. Die extra aandacht draagt onder meer bij aan de doelen van de Routekaart Energieneutraal Nijkerk 2050.

De uitgangspunten van beide beleidsdocumenten zijn akkoord bevonden door het portefeuillehouders-overleg Economie, Werkgelegenheid & Voedsel (PHO EW&V) en Ruimtelijke Ordening/Mobiliteit en Wonen (PHO RO/M/W) van de Regio Foodvalley. Het Regiobestuur regio Foodvalley heeft beide documenten voorlopig vastgesteld en aangeboden aan de colleges en raden.

3. Wensen in te dienen ten aanzien van het Regionaal Programma Werklocaties en het algemeen bestuur van Regio Foodvalley hierover te informeren via bijgevoegde brief.

Op basis van de Gemeenschappelijke Regeling Regio Foodvalley worden nieuwe beleidsdocumenten met een bovengemeentelijke reikwijdte via de gebruikelijke ronde van wensen en bedenkingen voorgelegd via de colleges aan de raden. De formulering van het raadsbesluit is zodanig dat alléén wensen en bedenkingen met een meerderheid in de raad kenbaar gemaakt worden aan het regiobestuur. Regionaal zullen alle wensen en bedenkingen besproken en verwerkt worden voor de tweede, dan definitieve ronde van vaststelling van het beleid, opnieuw via de colleges en raden.

Op basis van de commissievergadering van 14 april 2022 wordt voorgesteld om hiervan gebruik te maken. Tijdens de behandeling in de raadscommissie op 14 april is door uw raad geconstateerd dat twee belangrijke ontwikkelingen nu nog onvoldoende meegenomen zijn maar wel zouden moeten worden in het RPW, namelijk de gevolgen van het Didamarrest en de consequenties van de netcongestie.

Kanttekeningen

Regionale kaders beperken de lokale beleidsruimte. Door het vaststellen van een regionaal kader verbindt de gemeente zich aan een aantal beleidsuitgangspunten inzake werklocaties. Elke gemeente kan niet zomaar (meer) bedrijventerreinen en/of kantorenlocaties gaan ontwikkelen. Dat kan de lokale beleidsruimte en eigen ambities beperken. Vanuit de gekozen regisseursrol en omwille van transparantie worden grote projecten en ontwikkelingen voorgelegd aan het portefeuillehouderoverleg (PHO EW&V, Economie, Werkgelegenheid en Voedsel). Zij geven een zwaarwegend advies aan het betreffende college. Ook de provincies worden hier in gekend.

Het regionale beleid ten aanzien van kantoren (Visie Kantoren en Afsprakenkader Kantoren 2019 – 2024, raadsbesluit juni 2020) kan worden aangemerkt als een separaat onderdeel van het Regionaal Programma Werklocaties. Dit kantorenbeleid is eerder al in nauwe afstemming met de provincie vormgegeven en vastgesteld en maakt geen onderdeel uit van dit voorliggende voorstel.

Opgemerkt dient te worden dat hoewel het concept beleid RPW een regionale segmentering van werklocaties voorstaat (bepaalde werklocaties voor bepaalde 'soorten' activiteiten), de autonomie en keuzevrijheid van bedrijven en instellingen centraal staan. Waar binnen de kaders van het bestemmingsplan op aangewezen locaties bepaalde activiteiten toegestaan zijn, hebben bedrijven en instellingen de keuzevrijheid (het laatste woord) zich op dergelijke locaties te vestigen.

Er bestaat een link tussen het RPW en de verstedelijkingsstrategieën. Regio Foodvalley heeft te maken met een extra ruimtedruk vanuit omliggende regio's. Bedrijven vanuit regio's als Arnhem-Nijmegen en Amersfoort kijken steeds vaker naar vestigingsmogelijkheden in onze regio.

Hoe groot deze vraag precies is, is moeilijk in te schatten en sterk afhankelijk van beleidskeuzes die worden gemaakt. Middels de uitgiftestrategie dient te worden bepaald in hoeverre een bovenregionale ruimtevrager binnen de regio wordt c.q. kán worden gehuisvest. Gezien de hoge ruimtedruk vinden

gemeenten in de regio het belangrijk om keuzes te maken in het type bedrijvigheid dat men binnen de regio huisvest.

Als in het kader van dit nieuwe RPW bestemmingsplannen dienen te worden vastgesteld, zullen volgens de bedoeling van de Omgevingswet initiatiefnemers worden gestimuleerd en, waar nodig, gefaciliteerd, om vroegtijdig de dialoog met de omgeving (omwonenden, belanghebbenden en instellingen) te starten. In de Omgevingsvisie 'Gaaf Gelderland' (vastgesteld door GS in september 2020), de kadernota voor de doorontwikkeling van de Gelderse Omgevingsvisie en Omgevingsverordening, wordt aangegeven dat een aantal wettelijke taken zullen opgaan in de Omgevingswet, waaronder ook Wet Ruimtelijke Ordening, met hierin onder meer de regiefunctie van de provincie bij het afwegen van bovenlokale en (boven)regionale ruimtelijke belangen, bijvoorbeeld de bedrijventerreinen.

Financiën

De Visie Werklocaties en het RPW zijn in opdracht en op kosten van de Regio Foodvalley opgesteld. Het vaststellen heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente Nijkerk.

Communicatie

Er is in de voorbereiding van beide beleidsdocumenten overleg gevoerd met portefeuillehouders, beleidsadviseurs, de provincies Gelderland en Utrecht, VNO-NCW, ondernemersverenigingen, makelaars en individuele bedrijven voor het onderzoek en de vraag-aanbod analyses. Via enquêtes zijn circa 200 bedrijven-respondenten direct betrokken. Voor het betrekken van stakeholders bij het resultaat is een film/presentatie opgenomen over het RPW. Dit beeldmateriaal werd getoond tijdens een regionale raadsinformatieavond op 19 januari 2022 en er was gelegenheid voor het stellen van vragen. Op 26 januari en 3 februari 2022 werden online ondernemersavonden over het RPW georganiseerd. Ook hier werd gebruik gemaakt van het opgenomen materiaal en was bureau Stec aanwezig om vragen te beantwoorden. Er volgt nog een weergave van de vragen en antwoorden van deze avonden. De (latere) vaststelling door de raden van de Visie Werklocaties en het RPW zal via een persbericht door de Regio Foodvalley worden gecommuniceerd. Tevens zal het besluit digitaal gepubliceerd worden.

In de communicatie met de samenleving over de Omgevingsvisie gemeente Nijkerk zal worden verwezen naar dit nieuwe regionale beleidskader en zal de vertaling naar de lokale behoefte en aanpak op hoofdlijnen gaan plaatsvinden.

Vervolg

Door het vaststellen van een regionaal kader verbinden de gemeenten zich aan de uitgangspunten en het afsprakenkader van het vastgestelde RPW-beleid. Voor de regionale afstemming worden bepaalde (grote) projecten en ontwikkelingen voorgelegd aan het regionale portefeuillehouderoverleg (PHO Economie, Werkgelegenheid & Voedsel). Zij geven een advies aan het betreffende college.

Bij het tot ontwikkeling brengen van werklocaties (bedrijventerreinen, kantorenlocaties, kenniscampus en andersoortige werklocaties) dient ook een onderbouwing plaats te vinden conform de Ladder voor Duurzame Verstedelijking (zoals wettelijk verankerd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro)).

de heer C.D.H. van Hoeve de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2022-011

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 15 februari 2022 en 19 april 2022;

gelet op Art. 4, 20 en 21 van de 'Gemeenschappelijke Regeling Regio Foodvalley'

b e s l u i t :

1. kennis te nemen van de Visie Werklocaties 2020-2030 Regio Foodvalley;
2. kennis te nemen van het Regionaal Programma Werklocaties 2021-2025 Regio Foodvalley;
3. wensen in te dienen ten aanzien van het Regionaal Programma Werklocaties 2021-2025 Regio Foodvalley en het algemeen bestuur van Regio Foodvalley hierover te informeren via bijgevoegde brief.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk van 21 april 2022,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA